

Скоріна С. Д., студентка
Костенко Г. М., к. філол. н., доц.
Запорізький національний технічний університет

РОМАН А. МЕЛЬНИЧУКА «ЩО СКАЗАНО» ЯК ЗОБРАЖЕННЯ ДОЛІ УКРАЇНИ

XX сторіччя – одне з найтрагічніших в історії України. Політичні події, щонайгостріша політична боротьба в самій Україні, політика Радянського Союзу привели до того, що багато українців були вимушені покинути історичну батьківщину. Сучасна Америка історично формувалася як країна емігрантів, і тому українці були лише одним з численних емігрантських співтовариств. Північна Америка давно привертала українських селян, які сподівалися знайти в Америці кращу долю, отримати землю і поліпшити свій матеріальний статус. Українські імена можна знайти серед перших європейських колоністів в Північній Америці, серед засновників англійської колонії Джеймстаун у Вірджинії. Згодом на початку XX-го століття кількість емігрантів з України збільшилась у зв'язку з революційними подіями у Російській імперії та Першою світовою війною. Вони у зарубіжній і вітчизняній науковій літературі визначаються як політичні емігранти, оскільки ними не сприймалась ідеологія подій того часу.

Важливість питань етнічної ідентичності тієї чи іншої нації були і залишаються актуальними для науковців з України та представників української діаспори. Вагомий внесок у висвітлення долі української сім'ї в Америці було зроблено Аскольдом Мельничуком. Його можна зарахувати до нового покоління письменників, що пишуть англійською мовою на українську тематику. Українська тема в романі «Що сказано» прописана точно та реалістично. Це стало результатом того, що він володіє мовою, буває на Україні і періодично перекладає творчість українських авторів. Оповідання в цьому творі розвивається в двох напрямках: перша тема в романі – українська, друга – еміграційна, діаспорна. Роман Мельничука, який належить до етнічної літератури, є романом сімейним з елементами історичної прози.

В романі «Що сказано» описуються найважливіші події української історії ХХ століття – перед нами детальна, але спрощена, оповідь українського минулого – перша світова війна, намагання національного визволення, національний рух в Польщі, голод в Радянській Україні. Автор розповідає про голодомор. Мельничук, немов підкреслюючи всю глибину трагедії, описує те, що українці були вимушені їсти людське м'ясо, відмовлятися від власних дітей. Роман став спробою привернути увагу західного англомовного читача до української трагедії в ХХ столітті.

На сторінках роману, А. Мельничук намагався показати, до чого може призвести поверхневе спілкування рідною мовою в еміграції. Якщо українська мова звучить тільки в спілкуванні між близькими родичами, то вплив англійської буде значно більший. Також він описує міжетнічні стосунки між індивідами, що належать до різних національних груп, коли українцям було важко знайти спільну мову з американцями, насамперед через відмінність у світосприйнятті. Як зазначає Т. Денисова, українська тема, історія, ментальність, доля – все спрямоване на висвітлення проблеми самоідентифікації особистості в тому мультикультурному середовищі, що ним є Сполучені Штати [1].

Роман А. Мельничука стає невід'ємною частиною сучасного американського літературного процесу. Специфіка твору в тому, що екзистенціальна й міфологізована історії нерозривно переплітаються, а сам процес самоідентифікації для автора немислимий поза переосмисленням дискурсу «тексту» прабатьківщини.

В цілому, роман демонструє нам колонізовану українську реальність, яку автор намагається деколонізувати. В українських імігрантів чітко бачимо прагнення до збереження своєї історії для наступних поколінь. Українська тема, історія, ментальність, доля – все спрямоване на висвітлення проблеми самоідентифікації особистості в тому мультикультурному середовищі, що ним є Сполучені Штати.

Література

1. Денисова Т. Український міф в американському мультикультурному просторі // Наукові записки. Том 21 : Філологічні науки. К. : Видавничий дім КМ Академія, 2003. 11 с.